

Nordre Land kommunes svar på Innlandet fylkeskommunes høring om fireårig tilbudsstruktur for videregående opplæring for skoleårene 2026/27-2030/31

Nordre Land kommune viser til høringsinnspillet fra Gjøvikregionen interkommunale politiske råd (IPR), og stiller seg bak dette – jf. vedlegg 4.

Kommunen mener at de tilleggene som fremkommer i Gjøvikregionen IPR sitt høringssvar, bidrar til at tilbudsviften i regionen er bred og mangfoldig nok til å dekke samfunnets behov. Samtidig vurderes det totale tilbudet som attraktivt for tilflytting til regionen.

Nordre Land kommune opplever at kapasiteten ved enkelte linjetilbud bør utvides, basert på både søkertall og samfunnets behov. Dette samsvarer med Gjøvikregionen IPR sitt innspill om behovet for økt volum innen yrkesfag. Søkertallene for spesielt elektro, helse og oppvekst, samt teknisk industrifag, har økt med 10–23 prosent de siste to årene.

Videre viser signalene fra Nammo på Raufoss om en forventet utvidelse av arbeidsstokken med rundt 1700 stillinger i årene fremover, at dette bør tas hensyn til ved planlegging av den totale utdanningskapasiteten.

På denne bakgrunn mener Nordre Land kommune at Vg1 teknologi- og industrifag og Vg2 industriteknologi ved skolested Dokka bør utvides med flere klasser, og inngå i den fireårige tilbudsstrukturen.

Landbruk og matfag står sterkt i regionen, og kommunen støtter forslaget fra Gjøvikregionen IPR om en styrking av programområdene knyttet til matproduksjon og matsikkerhet ved Valle videregående skole og Raufoss videregående skole. En slik satsing vil styrke landbruket i hele regionen.

Nordre Land kommune svarer også på Innlandet fylkeskommunes (IFK) spørsmål i høringsnotatet om alternative modeller for videregående opplæring, gjennom det som omtales som Landmodellen. Kommunen mener det er behov for nytenkning i møte med utfordringene knyttet til både rekruttering til arbeidslivet og en forventet nedgang i elevtall på sikt.

Landmodellen tar utgangspunkt i behovet for fleksible og desentraliserte utdanningstilbud i distriktene, og bygger på samarbeid mellom skole, kommune, fylkeskommune og næringsliv.

Hovedpunkter i Landmodellen:

- Fleksibel organisering uten krav om fulle klasser.

- Tett samarbeid med lokale bedrifter, der faglærte bidrar i opplæringen. Flere bedrifter har gitt sterk støtte til modellen, blant annet gjennom intensjonsavtaler om samarbeid knyttet til opplæringstilbud på Dokka.
- Tverrfaglig prosjektbasert undervisning med praksisnære problemstillinger.
- Opplæringsplaner som dekker læreplanen for elever, tilpasset både ungdom og voksne.
- Utnyttelse av eksisterende ressurser, som lokalene til tidligere Dokka videregående skole.
- Styrking av helhetlig opplæringsløp fra grunnskole til videregående og voksenopplæring.
- Stor grad av elevmedvirkning

Bakgrunn og behov:

- Behov for å dekke arbeidslivets kompetansekrav, både i privat og offentlig sektor.
- Distriktsutfordringer med rekruttering og frafall.
- Viktig å motvirke sentralisering og utenforskap.
- Økt søkning til yrkesfag, utvidede rettigheter for voksne og plassmangel ved eksisterende skoler.

Fordeler ved modellen:

- Økt motivasjon og relevans for elevene som gir redusert frafall
- En modell som er robust og fleksibel i forhold til svingninger i elevtall, da opplæringen kan gjennomføres uten oppfylling av klasser.
- Arbeidskraftbehovet møtes gjennom en fleksibel modell som ivaretar tilbud innen programområdene Helse- og oppvekstfag, Elektro og datateknologi, Teknologi og industrifag (som inneværende år tilbys i lokalene til tidligere Dokka vgs), Bygg og anlegg samt studiespesialisering med Bioøkonomi. På lengre sikt kan andre programområder bli aktuelle.
- Utnytte lokalene på skolested Dokka for å avlaste Raufoss VGS og Gjøvik VGS. Disse programområdene kan legges under ledelse fra en av de andre skolene i Gjøvikregionen.
- Bedre ressursutnyttelse og kostnadseffektiv drift gjennom samhandling i bruk av ansatte og utstyr.
- Styrket lokal rekruttering og kompetansebygging.
- Mulighet for etablering av en «opplæringshub» på Dokka der flere behov for opplæring og utdanning dekkes.
- Unngår utflagging av bedrifter fra regionen, jfr. innspill fra bedrifter i Land kommunene.

Nordre Land kommune oppfordrer fylkeskommunen til å vurdere Landmodellen som en fremtidsrettet og bærekraftig alternativ modell for organisering av videregående opplæring i Innlandet. Innspillet utdypes under.

Innledning

Nordre Land kommune foreslår en alternativ modell knyttet til lokalene for tidligere Dokka videregående skole som et supplement for å dekke regionens behov for videregående opplæring. I høringsbrevet etterlyses nettopp alternative modeller, og vi setter pris på å få lov til å besvare og begrunne innspill til en slik modell. I høringsinnspillet viser vi hvordan den alternative modellen kan bidra til å opprettholde en bredere tilbudsvifte også med færre elever i framtida, dvs en modell som er robust mot endringer i befolkningsstrukturen.

Nordre Land kommune har tidligere arbeidet med en forsøkssøknad om å få ta over forvaltningsansvar for deler av videregående opplæring. Et foreløpig forslag ble oversendt Kommunal og distriktsdepartementet, men endelig søknad er ikke utarbeidet. I utkastet knyttet vi søknad om å få overført forvaltningsansvar til kommunen, opp mot den alternative modellen for videregående opplæring som vi her kaller Landmodellen. En slik overføring av forvaltningsansvar fra fylkeskommune til kommune forutsetter departementets godkjenning av forsøk. En alternativ modell som Landmodellen under fylkeskommunalt forvaltningsansvar, gjør ikke det så lenge den ivaretar elevrettigheter etter læreplan og Opplæringslova, på samme måte som de alternative modellene 0+4 og 3+1. Dette høringsinnspillet handler *ikke* om forsøk med kommunalt forvaltningsansvar for videregående opplæring. Hovedpoenget her er Landmodellens muligheter for fleksibel organisering og en bredere vifte for opplæringstilbud også med færre elever.

Gjennomføring av modellen er avhengig av tett samhandling mellom ulike aktører innen opplæring og samfunnsutvikling. Vi ser for oss en rasjonell modell med muligheter for utvidet samarbeid og samhandling mellom skole, bedrifter kommune og fylkeskommune, i tråd med det Innlandet fylkeskommune etterspør i høringsnotatet.

Kort om *hvorfor* forslaget er viktig. Dette vil bli utdypet nærmere underveis i innspillet.

- Arbeidslivet i Landområdet har kompetansebehov som det er viktig å få dekket i framtida, og som de har signalisert at er viktig å få dekket lokalt.
- Det er kommet fram at det plassmangel på opprettholdte skoler i regionen særlig for yrkesfag, samtidig som det er en økning i søkning til yrkesfag.
- Utvidet rett til voksne som innebærer mer fleksible tilbud og kapasitet til å ta imot voksne
- Utfordrende demografiutvikling
- Sambruk og effektiv utnyttelse av ressurser kan gi økt opplæringskapasitet både for ungdom og voksne
- Sammenheng og helhet med praksisnær opplæring i utdanningsløpet gir økt motivasjon, kvalitet og gjennomføring

- Unngå økt utenforskap gjennom tilpasning til elevenes bakgrunn og interesser samt en mer praksisnær opplæring i regioner med utfordringer

Arbeidslivets behov

Som det pekes på i høringsnotatet fra IFK, så er en av de største utfordringene i framtida, å rekruttere *rett* og *nok* kompetanse for å dekke arbeidslivets behov. Det står for eksempel i Høringsnotatet s.10 at 23% av bedriftene oppgir at de har rekrutteringsproblemer, seks av ti bedrifter ikke har ansatt noen og fire av ti har ansatt noen med lavere eller annen kompetanse enn de har behov for.

Regionens industri- og teknologibedrifter har signalisert stort behov for rekruttering til sine fag i vår region, jf. brev datert 5.03.2024 fra Opplæringskontoret for industrifag Innlandet, Læringsfabrikken og NCE manufacturing. Land Næringshage har også signalisert behov i Landområdet innen fag som har vært tilbudt ved tidligere Dokka videregående skole. Dette er utdanning som tilbys i Innlandet, men tilbudene vurderes ikke som tilstrekkelig og ikke godt nok distribuert.

For å dekke næringslivets behov for lærlinger framover, har næringslivet, ikke minst i Land-området, signalisert at det avgjørende at det gis tilbud flere steder i regionen, og nær bedriftene. Det er av betydning *hvor* tilbudene er i forhold til hvilke bedrifter som har behov for hvilken kompetanse, og hvor de er i forhold til hvor ungdom og voksne bor. Tilbud som befinner seg på feil plass geografisk, bidrar ikke nødvendigvis de behovene de er ment å dekke.

Næringslivet jobber aktivt med å motivere ungdom til sine fagområder, blant annet samarbeides det godt om dette hos Læringsfabrikken på Raufoss. I høringsbrevet fra IFK legges det vekt på at tilbudsstrukturen skal dekke samfunnets behov. Næringslivet er en viktig del av dette samfunnet og fylkeskommunen har en viktig rolle i det å gi næringslivet gode rammebetingelser, som tilgang på kvalifisert arbeidskraft. Signalene fra næringslivet i Landkommunene, er at tilbud på Dokka vil ha stor betydning for om de blir værende i regionen og fylket. Dette er det viktig å lytte til i et framtidsrettet samfunnsperspektiv. Det samme næringslivet har klart signalisert at de vil samarbeide tett om opplæring i en modell knyttet til Dokka.

Nordre Land kommune deler fylkeskommunens bekymring for de store utfordringene med rekruttering av nok og rett arbeidskraft innen offentlig sektor, særlig innen helsefag, som høringsnotatet peker på. Skal vi lykkes med å dekke behovet, må vi jobbe sammen for å sikre kvalifisert arbeidskraft i så stor grad som det er mulig. Det er for høy andel i arbeidsfør alder som vi i dag ikke klarer å rekruttere inn eller som faller fra. For å rekruttere og beholde må tilbudet innen videregående opplæring være attraktivt for alle. Mye tid som må brukes på reiser mellom hjem og skolested, bidrar ikke til dette.

I en tilbudsstruktur er det ikke nok å tenke på hvilke fagtilbud det er behov for. Det er også viktig å tenke på hvordan ungdom og voksne rekrutteres inn til utdanningstilbudene.

Vi vil trekke fram to hovedpoenger i det sikre rekruttering:

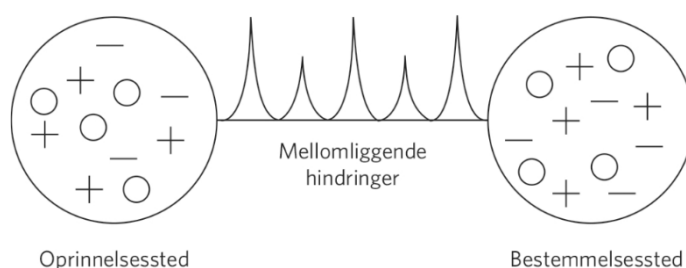
1. Tilbudene må oppleves å være tilgjengelig både for ungdom, voksne i arbeid og for de som står utenfor arbeidsliv og utdanningstilbud.
2. Tilbudene må være attraktive og motiverende

Når det blir færre barn og unge, må vi sikre at vi henter ut all den arbeidsevnen som finnes i befolkningen, og vi må bidra til at de ikke forsvinner fra steder med stort behov for arbeidskraft. Forslaget i dette høringssvaret om en alternativ modell, mener vi kan bidra til å svare opp begge forholdene.

Videregående opplæring og distriktenes utfordringer

Arbeidskraftbehovet vil være stort også i distriktskommuner, og der er kanskje rekrutteringsutfordringene mest krevende. Innad i Innlandet har vi mange små kommuner og noen større, men ser vi nasjonalt, vil hele Innlandet være i konkurranse med andre områder om arbeidskrafta. Det er da viktig å velge løsninger som ikke forsterker sentraliseringen.

Når utdanningstilbudet konsentreres om de mest befolkede områdene, forsterker det sentraliseringen og tapping av distriktsområdene. Det er ulike forhold som bestemmer flyttemønstre, og de har både negative og positive fortegn, eller push- og pullfaktorer som ofte brukes for å forklare migrasjonsstrømmer. Alle steder består av både negative og positive forhold. Utdanningsmuligheter er viktig for unge folk, og attraktive tilbud i distriktene kan påvirke ungdom til å bli. Svekket eller ikke noe tilbud dytter folk vekk. Modellen under illustrerer «push og pull» teorien.

Figur 19.1 En modell for analyse av migrasjon (kilde: Lee 1966).

Referert i Samfunnsgeografi – en innføring, David Jordhus-Lier og Kristian Stokke (red), Oslo, 2017.

Når tilbudet om videregående opplæring konsentreres om færre steder og gjerne byområdet, vil en del av de som trenger utdanning, flytte etter tilbudene. Men ikke alle

vil se seg i stand til det, og det er gjerne de mest sårbare med tanke på frafall. De kan ende opp med å ikke å ta utdanning. Dette gir negative konsekvenser både på individnivå og i et samfunnsperspektiv. På kommunenivå har det også store økonomiske konsekvenser med en stor andel utenfor skole og arbeidsliv.

Landkommunene er blant de kommunene i landet med høyest andel innbyggere over 16 år med kun grunnskoleutdanning, og høyest andel uføre, se vedlagte tabeller i vedlegg 3. Dette er en situasjon vi sammen må arbeide for å snu, og det er en krevende oppgave. Situasjonen som har utviklet seg, har skjedd på tross av at det har vært et tilbud om videregående opplæring i nærområdet. Det er viktig å ikke forsterke utfordringen gjennom å øke risikoen for frafall fordi utdanningstilbud oppleves mindre tilgjengelige.

Landmodellen – en alternativ modell

Vi velger å kalle den alternative modellen i dette høringsinnspillet for Landmodellen fordi det forenkler framstillingen, og skiller den tydelig fra andre modeller som omtales.

Oppsummert handler Landmodellen om:

- Utvidet samarbeid med næringslivet, samtidig som skolen beholder hovedansvar
- Innhold i tråd med læreplan og Opplæringslov
- Fleksibel organisering som bidrar til å kunne tilby flere utdanningsprogram uten behov for oppfylling av klasser.
- En alternativ 2+2 modell som fyller rommet mellom de alternative modellene 1+3 og 0+4 og ordinær 2+2 modell i videregående opplæring
- Benytte medarbeidere og fagfolk på tvers i større grad, som er kostnadseffektivt uten å svekke faglig kvalitet
- Tettere samarbeid mellom fylkeskommune og kommune for å gi et mer helhetlig opplæringsløp
- Benytte tilgjengelige ressurser (kompetanse, lokaler, utstyr osv.) på tvers av voksenopplæring, videregående opplæring, etterutdanning og grunnskoleopplæring, noe som er kostnadseffektivt
- Oppfylle intensjonene som ligger i fullføringsreformen både for ungdom og voksne
- Stor grad av elevmedvirkning og relevant opplæring som øker motivasjon

Det er mulig å organisere videregående opplæring på en annen måte enn i dag, uten at dette går på bekostning av kvalitet eller elevens rettigheter. Det gjøres allerede med 0+4 og 3+1 modellene, og vi foreslår her en annen alternativ modell som vi mener ivaretar hensyn både til arbeidslivet og elever på en bedre måte. Forslaget innebærer en annen organisering enn den de fleste skoler tradisjonelt bygger på med klasser på 15 elever for hvert yrkesfaglige utdanningsprogram og 30 elever på studiespesialisering.

Landmodellen legger opp til tett samarbeid om opplæringen mellom skole, bedrifter og kommuner. Skolen har hovedansvaret for elevene i 2 år, slik som i ordinær 2+2 modell, men bedriftene bidrar aktivt inn i opplæringen de to årene, dette kommer vi nærmere tilbake til.

Landmodellen hviler på at hver elev setter sammen sin plan med opplæringsmål fra aktuelt utdanningsprogram, og jobber etter prosjektorganisering der flere fag er integrert i praksisnære prosjekter, se vedlegg 2 for eksempler på mulige prosjekter. Planen skal sikre at alle mål fra utdanningsprogrammet ivaretas i opplæringsløpet. Opplæringen gjennomføres med lærere og faglærte fra bedriftene/kommuner som inngår i tverrfaglige team for å sikre måloppnåelse. Det pedagogiske personalet jobber ikke kun innafor et utdanningsprogram, men har pedagogiske oppgaver knyttet til elever fra ulike utdanningsprogram. Dette er nødvendig når det ikke er klasseorganisering, og ressursene må brukes på alternative måter. De faglærte fra samarbeidende bedrifter/kommuner vil kun være knyttet opp til de utdanningsprogrammene der de har sin fagkompetanse. I forbindelse med tidligere nevnte forsøkssøknad fra Nordre Land kommune, tok vi kontakt med næringslivet for å sjekke ut interessen for å bidra inn i en slik alternativ modell. Nordre Land kommune fikk sterk støtte fra næringslivet, og de var svært villige til å bidra. På forespørsel med kort frist signerte ti bedrifter intensjonsavtaler om å bidra med opplæringen.

Ved Avdeling for Informasjonsteknologi og medieproduksjon ved Kuben videregående skole i Oslo, som representanter fra NLK besøkte våren 2025, har de gjennom lang tid organisert opplæringen på tvers av fag. Lærerne har felles ansvar for elever på tvers av undervisningsfag med gode erfaringer. Ved avdelingen på Kuben var prosjektorganisering kun knyttet til ett utdanningsprogram, og prinsippet om felles ansvar gikk på tvers av ulike programfag og fellesfag (unntatt kroppsøving). Det samme prinsippet kan følges også på tvers av utdanningsprogram.

Leder for denne avdelingen på Kuben kunne fortelles oss at lærerne som jobbet på avdelingen, uavhengig av fag, delte på veiledning og støtte til elevene. I en organisering rundt prosjekter som elevene selv valgte, var en stor del av lærernes oppgaver uavhengig av fag, å veilede og støtte elevene i å finne egne svar på ulike utfordringer.

Det avdelingslederen kunne ønske seg mer av på denne skolen, var et tettere samarbeid med bedrifter. Han mente at det var mye bedre forutsetninger for å få til dette i et mindre lokalsamfunn enn i en stor by som Oslo. Det de hadde erfaringer med på Kuben, var ved siden av rasjonell drift og god utnyttelse av medarbeidere, at elevene som gikk ut etter to år på skole, var høyt verdsatt i bedriftene som tok imot dem. De var mer selvstendige enn mange andre elever, og de viste initiativ og var vant til å søke løsninger. Avdelingslederen la vekt på muligheten for samarbeid med kommunen/grunnskolen i

det å ha samme tilnærming til læring, slik at elevene var forberedt da de startet på videregående opplæring. Det vil også være mulig å organisere noe av opplæringen med aldersblanding, der det finnes felles målsetninger, og der elevene vil dra nytte av hverandre i et trygt fellesskap.

Et annet eksempel der de har lyktes med integrering av fag som er knyttet til meningsfylte realistiske oppgaver, er Eid videregående skole i Trøndelag som er samlokalisert med Operahuset Nordfjord. Operahuset, er en del av kultursatsinga til Stad kommune, og de samarbeidet med den videregående skolen om lokaler og produksjon av kulisser og rekvisitter.

På [Operahusets nettsider](#) står det: «Samarbeidet mellom skule og kultur gjev store effektar både økonomisk, sosialt og kulturelt.» Under informasjon om Teknologi og industrifag på [skolen nettside](#) står det blant annet: «På Eid vgs jobbar du tett opp mot arrangement i Operahuset Nordfjord. TIF-elevane er blant anna med og lagar kulissar, byggjer scene, sveiser lampar og lagar møblar og interiør til operaforstillingar og musikalar.

Elevane jobbar etter teikningar frå profesjonelle scenografar, lydesignerar og rekvisitørar og må verkeleg utfordre seg sjølv for å nå måla.»

Eksemplene fra Kuben og Eid illustrerer at mye kan oppnås gjennom at flere aktører går sammen om å tenke nytt, samhandle og bidra inn i felles prosjekter for lokalsamfunn.

I de mer kjente alternative modeller 0+4 og 1+3, som det vises til i høringsnotatet fra IFK, er bedriftene ansvarlige for det meste av oppfølgingen, og de unge er lærlinger fra henholdsvis 1. eller 2. året i videregående opplæring. Fellesfag tilbys gjerne ved en skole i fylket, men da ofte langt unna der elevene/lærlingene er til daglig, og ikke integrert med programfag.

I høringsnotatet pekes det på noen relevante utfordringer med 0+4 og 1+3 modellene. Det står blant annet at bedrifter/bransjer synes 0+4 modellen er svært krevende med tanke på at bedriftene tar på seg ansvaret for opplæring i 4 år. Dette er også noe næringslivet i vårt område har gitt tydelige signaler om. Vi må kunne anta at noen av utfordringene gjør de alternative modellene lite attraktive, både for elever og bedrifter, og det vises til at søkningen har vært lav. Nordre Land kommune har med Landmodellen sett på muligheten for å benytte bedriftenes praksisnære forståelse for fagene, uten å legge hele ansvaret i fanget på bedriftene. Skolen beholder ansvaret for opplæringen de to første årene, samtidig som skole og bedrift samarbeider tett. Dette innebærer at bedriftene kan konsentrere seg om å bidra med faglig kompetanse og forståelse for fagenes egenart, gjerne inn på skolens felles arenaer, men også noe ute i bedrift. Skolen

har det pedagogiske helhetsansvaret og ansvar for elevenes sosiale opplæringsmiljø. Skolen tar også et overordnet ansvar for vurdering underveis og sluttvurdering etter to år, men i samarbeid med faglærte medarbeidere fra bedrift.

Gjennom prosjektorganisert opplæring, og i møte mellom skole og bedrift, utvikles elevens kompetanse og dybdeforståelse i tråd med LK20. I læreplanens (LK20) overordna del, legges det vekt på at elevene skal lære for å lære.

Å tilpasse opplæringa til hver enkelt elev slik kravet er i læreplan og Opplæringslov, er en kjent utfordring for mange lærere. Landmodellen med prosjektbasert organisering kan bidra til å støtte en slik tilpasning. Den gir stort rom for elevmedvirkning. Valg av problemstillinger og prosjekter i opplæringen velges med utgangspunktet i elevenes nysgjerrighet og interesser. Deltakere i læringsgruppene (elevgrupper) bidrar med flere forskjellige perspektiv som gir økt forståelse, og kan gi opplevelse av likeverd, respekt og inkludering; alle i gruppa bidrar og har en verdi. Organiseringen av opplæringen gjør at elevene gis gode muligheter til å utvikle bevissthet om egen læring, og hvordan de selv lærer best, også sammen med andre i et fellesskap.

Prosjektarbeid innebærer å stille spørsmål, søke svar og gjennom søken etter svar, utvikle forståelse. Eleven får bygge en forståelse som gjør at de står styrket også i møte med ukjente utfordringer som skal løses. Dette er blitt en viktigere del av opplæringen enn tidligere, fordi utvikling skjer raskere i dag, og kunnskap blir raskt utdatert. Da er det behov for en kompetanse i det å løse nye og ukjente problemstillinger med den forståelsen for faget elevene har bygget opp. Prosjektbasert organisering bidrar til å nå intensjonene i læreplanen slik det defineres i LK20, se utdrag under.

Kompetansebegrepet defineres slik i [LK20](#):

«Kompetanse er å kunne tilegne seg og nytte kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjende og ukjende sammenhenger og situasjoner. Kompetanse inneber forståing og evne til refleksjon og kritisk tenking» (LK20, 2.2)

Videre står det blant annet på [Udirs nettsider](#): *«Ved å reflektere over egen og andres læring kan elever litt etter litt utvikle bevissthet om egne læringsprosesser. Elever som lærer å formulere spørsmål, søke svar og uttrykke sin forståelse på ulike måter, vil gradvis kunne ta en aktiv rolle i egen læring og utvikling. Gjennom arbeid med faglige utfordringer vil elevene få kunnskap om hvordan de lærer og utvikler seg i faget. Dypere innsikt utvikles når elevene ser sammenhenger mellom kunnskapsområder, og når de behersker et mangfold av strategier for å tilegne seg, dele og forholde seg kritisk til kunnskap. [Og videre hos Udir](#): Danning skjer også gjennom opplevelser og praktiske utfordringer i undervisningen og skolehverdagen. [] Danning skjer når de arbeider på egen hånd, og når de samarbeider med andre. [] Danning skjer når elevene lærer*

hvordan de kommer fram til riktig svar, men også når de forstår at det ikke alltid finnes enkle fasitsvar.»

Med den tilnærmingen til læring som vektlegges i LK20, stilles det også andre krav til lærer eller veilederrollen enn tidligere. Dagens lærerrolle kan sies å bli definert gjennom de forventingene LK20 har til elevens læring og utvikling. En lærer skal veilede og legge til rette for læringsprosesser og det sosiale læringsmiljøet. Lærere er viktige i elevens læringsprosess, og de er profesjonelle voksne. Gjennom et godt felles profesjonsfelleskap vil lærere og faglærte fra bedriftene *samarbeide* om å løse elevene til sine læringsmål, og sikre kompetanse i tråd med LK20 sine krav, både danning og utdanning inngår i utviklingen.

Lærerrollen som kreves i ny læreplan, handler derfor om mye mer enn fag, og en stor del av denne lærerrollen kan ivaretas av lærere eller faglærte på tvers av fag. Dette gir større rom for fleksibilitet når det gjelder bruk av medarbeidere på tvers av Utdanningsprogram. I Landmodellen er det rom for å utnytte dette handlingsrommet. Fagkompetanse innen alle aktuelle utdanningsprogrammer skal ivaretas, men oppfølging av elevene kan på gode måter skje i et samarbeid mellom lærere og faglærte fra bedrifter. Det finnes også muligheter for å samarbeide med andre skoler gjennom digitale løsninger, dersom det er nødvendig for å dekke alle fagområder.

Med læreplanens forståelse av læring og helhetsforståelsen av at læring er mer enn det enkelte fag, kan en alternativ organisering i videregående opplæring, bidra til å gi bedre- og ikke dårligere- forutsetninger for å favne hele bredden i forståelsen av LK20s kompetansebegrep. For å sikre felleskap og sosial tilhørighet kan elevene organiseres i grupper på tvers av utdanningsprogrammer.

I organiseringen som foreslås med Landmodellen styrkes den pedagogiske kompetansen som møter elevene i forhold til de alternative modellene kjent som 1+3 eller 0+4, der bedriftenes folk uten pedagogisk utdanning, tar et mye større ansvar for elevenes (lærlingenes) utvikling og læring. Men den sterke faglige forankringen særlig knyttet til praktisk forståelse av fagene ute i bedrift, ivaretas gjennom det tette samarbeidet mellom skole og arbeidsplass..

Elevene, som med Landmodellen kan få tilbud innen flere utdanningsprogram, beholder et sosialt miljø på skolen på tvers av utdanningsprogrammene. En viss bredde i type bedrifter som finnes i området er en fordel for et slikt samarbeid. Landkommunene har en næringsprofil med en bred variasjon innen håndverk og industri sammen offentlige arbeidsplasser som gir muligheter for et samarbeid om videregående opplæring som kan ivareta en relativt bred vifte av utdanningsprogram.

I Høringsnotatet pekes det på at alternative modeller som 0+4 og 1+3 forsterker risikoen for at ordinære tilbud ikke får godt nok elevgrunnlag. Nordre Land kommune mener det er viktig å gjøre en bred risikovurdering, og veie ulike risiko mot hverandre. Innlandet fylkeskommunen ber i høringen om innspill på alternative modeller, og dette svarer Nordre Land kommune opp. Risiko for færre elever i ordinære løp, veies etter vår vurdering opp av mulighet for at flere gjennomfører videregående opplæring og at næringslivet i større grad får rekruttert nødvendig kompetanse.

Noen av elevene som kunne fått tilbud på Dokka med Landmodellen, vil kanskje aldri reise til Gjøvik, Toten eller Lillehammer. Risikoen er at de faller fra, og det tenker vi er svært negativt for samfunnsutviklingen. I en tilbudsstruktur vil det ikke være mulig å dimensjonere 100%, noe slingringsmonn må det være. En del elever vil få tilbud de i realiteten ikke er motivert for. Innlandet trenger attraktive tilbud innen videregående opplæring godt distribuert i hele fylket og de må være rasjonelle når det gjelder utnyttelse av tilgjengelige ressurser. En fleksibel modell som ikke har oppfylte klasser som forutsetning, kan bidra til dette. Det handler om å få med det beste fra skole og bedrift tett integrert i en alternativ modell, til fordel for elevene og den faglige utviklingen som bedriftene er avhengige av.

Synergieffekter mellom samlokalisering av ulike tilbud

Det er mulig å se for synergieffekter ved at flere behov for opplæring dekkes ved tilknytning til lokalene til tidligere videregående skole på Dokka.

Det er mye som tyder på at elevtallet i regionen ikke synker de første årene. Elevtallet går til og med litt opp framover i gruppen 16-19 år. Når det i tillegg i ny opplæringslov gis utvidet rett til voksne, så ligger det an til økt behov for videregående opplæring. Det vil være rasjonelt at eksisterende opplæringsbygg benyttes for å dekke behovet, samtidig som organiseringen tilpasses svingninger i elevtall.

Det har vært en utvikling der en større andel søker yrkesfag, som i seg sjøl er positivt, men yrkesfag krever mer plass, ikke mindre. Uansett nedgang i elevtall, så går elevtallet på yrkesfag i mindre grad ned enn det totale søkertallet. Et tilbud som knyttes til lokalene til tidligere Dokka videregående skole, vil være et bidrag til å løse utfordring med mulig plassmangel på grunn av økt søkning til yrkesfag. Det vil også være en effektiv utnyttelse av ressursene som er på plass i regionen. I høringsnotatet orienteres det om at det vil være tilbud i disse lokalene i årene framover. Det vil derfor gi god utnyttelse av ressursene dersom tilbud om en alternativ modell samt voksenopplæring kan legges til de ledige lokalene.

Voksne med erfaringer fra arbeidslivet, vil kunne hente ut relevant problemstillinger til prosjektorganisering knyttet til eget arbeid, og lære gjennom å koble ny kunnskap til

etablerte erfaringer. Da egner Landmodellen seg særlig godt. Tiden brukes på det som er relevant, og voksne elever får spisset opplæringen til å tette hull de har behov for å tette for å kunne få et fagbrev. Dette er i tråd med både fullføringsreformen og LK20.

Voksenopplæring og elever i ordinært grunnløp kan også møtes på felles læringsarena for å få dekket læreplanens innhold gjennom å utvikle noe som er mer enn en videregående skole. En «*opplæringshub*» eller et knutepunkt a la Læringsfabrikken på Raufoss for å dekke ulike opplæringsbehov i distriktene, vil kunne ivareta framtidens behov innen videregående opplæring og etterutdanning for ansatte i bedrift på en effektiv måte med stor grad av samhandling mellom ulike aktører.

Når det gjelder Landmodellen og voksenopplæring, ligger det også en stor mulighet i det å tilpasse opplæringen til den realkompetansen voksne har med seg. Med en plan for den enkelte elev, kan arbeidet der det er felles mål, også samkjøres med voksenopplæring.

Oppsummering

Nye utfordringer krever nytenking og det er behov for å søke alternativer til den tradisjonelle skoleforståelsen. Nordre Land kommune utfordrer ikke antall plasser, men distribusjonen av plasser og tilbud samt fleksibilitet i organisering. Vi utfordrer også muligheten til samskaping mellom flere som kommune, fylkeskommune og næringsliv i ansvaret for grunnopplæring (grunnskole og videregående opplæring for ungdom), voksenopplæring (voksne med utvidet rett, flyktninger), etterutdanning for å dekke bedriftenes behov for oppdatert kompetanse og arbeidet med å redusere utenforskap. Sammen vil det være mulig å se de tidligere lokalene til Dokka vgs som en *opplæringshub*.

Med Landmodellen slik vi har beskrevet over, kommer bedriftene tidlig i kontakt med potensielle arbeidstakere (på samme måte som med 1+3 og 0+4) og kan motivere dem inn i jobber der det er behov. Elevene får bli i sitt nærområde, og skyssbehov og lange reiseavstander reduseres eller elevene slipper hybeltilværelse. De vil også oppleve elevfelleskapet i en alternativ 2+2 modell. Voksne som allerede jobber ute i distriktene og som ønsker videregående opplæring eller etterutdanning i tråd med bedriftenes behov, kan også få tilbud nær der de jobber og bor gjennom et tettere samarbeid om bruk av tilgjengelige ressurser.

Nordre Land kommune ønsker at innspillet skal være et positivt bidrag i å tenke kreativt. Det finnes helt klart noen utfordringer i Innlandet og vårt ønske er å bidra til gode løsninger på noen utfordringer som vi ser. Det håper vi er et felles mål for fylkeskommune, kommune, arbeidsliv og lokalsamfunn. I en vurdering av konsekvenser så vil det aldri finnes en optimal løsning som ikke har noen ulemper. Men i vurderinger

av risiko må det gjøres avveininger av hva som i et helhetlig bilde og et langsiktig perspektiv, vil sikre Innlandet som et distriktsfylke, best. I den vurderingen mener NLK at etablering av Landmodellen i lokalene til tidligere Dokka videregående skole, vil være et klokt valg.

Nå har også Regjeringen i forhandlinger om revidert nasjonalbudsjett lansert støtte til å utvikle fleksibel og desentralisert yrkesfaglig videregående opplæring. Landmodellen kan være et svar på dette. Denne muligheten bør ikke Innlandet la gå fra seg. I høringsbrevet står det også at Fylkestinget har avsatt midler til alternative opplæringsmodeller.

Distriktene trenger folk, både næringsliv og lokalsamfunn trenger folk for at det skal gå rundt. Sentraliseringskreftene er sterke og ikke alt kan motvirkes. En distribusjon av plassene i videregående opplæring mener vi vil bidra til å redusere frafallet i distriktene. Det vil ha svært viktige samfunnsnyttige effekter, bidra til økt innenforskap og gjøre at bedriftene ikke flytter ut fra Innlandet. Med innovative løsninger kan vi sammen bidra til å bremse sentraliseringskraften, for den er tross alt ikke naturgitt, men menneskeskapt.

Vedlegg 1

Mer om prosjektorganisering av opplæringen

I prosjektorganisering av opplæringen ligger mange muligheter til dybdeforståelse og praktisk bruk av fag. Virkeligheten er ikke faginndelt, så det er viktig å se sammenhenger gjennom anvendelse. Dette er også viktig i den nye læreplanen både for grunnskole og videregående opplæring. Fordelene for elevene vil være økt relevans og motivasjon for elevene, synliggjøring av sammenheng mellom teori og praksis. Det bidrar til å styrke samarbeid, kritisk tenkning og det å kunne anvende kunnskap i nye sammenhenger.

Tradisjonen med å legge fagene ved siden av hverandre i en timeplan er lang, og tverrfaglig prosjektorganisering kan kreve noe avlæring, selv om metoden ikke er ny. Det å utnytte denne arbeidsformen på en effektiv måte som gir forventet læring, er en utfordring og både elever og lærere må gis opplæring i hvordan det tilrettelegges best mulig.

Prosjektorganisering stiller høye krav til samarbeid, noe de fleste også vil møte i arbeidslivet. Grunnen til det er at det meste vi ønsker å løse fordrer samarbeid. Her ligger da også mulighetene i det å ha en modell som ikke forutsetter klasseinndeling. Det gir større fleksibilitet i å planlegge tilbudsstruktur innen videregående opplæring og hvordan ressursene kan utnyttes, ikke minst når det gjelder lærerkreftene.

Viktige elementer ved prosjektorganisering kan framstilles slik (inspirert av Copilot):

Tverrfaglig prosjektplan

- Et prosjekt tar utgangspunkt i en aktuell problemstilling som eleven velger i samarbeid med lærere og faglærte fra samarbeidende bedrift. Tema skal oppleves som interessant og relevant av eleven.
- Ulike fag fra læreplanen bidrar med sine perspektiver og kompetansemål inn i prosjektet.
- Eksempel: Et prosjekt innen studiespesialisering om *bærekraftig byutvikling* kan inkludere:
 - **Naturfag:** Miljøpåvirkning og energibruk.
 - **Samfunnsfag:** Demokratiske prosesser og planlegging.
 - **Matematikk:** Beregninger og statistikk.
 - **Norsk:** Skriving av rapporter og presentasjoner.

Tverrfaglig team

- Lærere og faglærte i bedrift (samme bakgrunn som de som er instruktører for lærlinger) samarbeider på tvers av fag, også på tvers av utdanningsprogrammene. En stor del av den pedagogiske oppgaven knytta til prosjektarbeidet vil ikke være fagavhengig, og lærerne tar et felles ansvar for alle

elevene i mye av arbeidet. Når det gjelder fagspesifikk oppfølging må dette planlegges og følges opp av faglærer eller faglært i bedrift.

- Felles planlegging og vurdering.
- Tydelig rollefordeling og felles mål.

Elevaktivitet og medvirkning

- Elevene jobber i grupper og får ansvar for egne delprosjekter.
- De utforsker, undersøker og presenterer funn.
- Bruk av digitale verktøy og praktiske metoder.

Vurdering

- Vurdering skjer både underveis og som sluttvurdering.
- Vurderingen skal ta utgangspunkt kompetansemål fra flere fag. Faglærer har hovedansvar for å vurdere elevens kompetanse.
- Elevene får tilbakemelding på både faglig innhold, evne til å søke svar og samarbeid.

Tidsplan og organisering

- Prosjekter kan gå over noen uker og være en del av en større årshjul.
- I Landmodellen vil prosjektene være innlemmet i ordinær undervisning.

Eksempler på hva et prosjekt kan inneholde når det gjelder tema, fag og kompetansemål er uendelig. Det er viktig i Landmodellen at elevene selv er med på å velge problemstillinger de vil utforske, men de vil være avgrenset av læreplanen. En læreplananalyse ved hjelp fra pedagogisk personale vil være nødvendig. Udir har gode verktøy for dette arbeidet på sine nettsider.

Vi har spurt Copilot om eksempler på prosjekter forankret i læreplanen for videregående opplæring. Dette tar vi med kun for å illustrere muligheter, uten at dette på noen måte skal ses på som ferdige undervisningsopplegg. Landmodellen vil kun fungere etter intensjonen når både ansatte i skole/ bedrift og elevene selv planlegger egne prosjekter.

Vedlegg 2 Eksempler på mulige prosjekter for elever i vgo

Eksempel 1 studiespesialisering - Bærekraftig lokalsamfunn

Tema og mål

Elevene skal utforske hvordan deres lokalsamfunn kan utvikles på en bærekraftig måte, med søkelys på miljø, økonomi og sosial rettferdighet. Prosjektet kobler kompetansemål fra naturfag, samfunnsfag, norsk og matematikk.

Faglig integrering

Fag	Kompetansemål (eksempler)
Naturfag	Utforske og vurdere tiltak for bærekraftig utvikling lokalt og globalt.
Samfunnsfag	Drøfte demokratiske prosesser og medvirkning i lokalsamfunnet.
Norsk	Skrive fagartikler og presentere informasjon muntlig og skriftlig.
Matematikk	Bruke statistikk og modeller for å analysere data om miljø og ressursbruk.

Organisering og gjennomføring (3 uker)

Uke 1: Utforskning og idéutvikling

- Introduksjon til bærekraftig utvikling.
- Ekskursjon eller digital kartlegging av lokalsamfunnet.
- Gruppearbeid: Hva er utfordringene og mulighetene i vårt område?

Uke 2: Faglig fordypning og datainnsamling

- Naturfag: Miljøpåvirkning og energibruk.
- Samfunnsfag: Intervju med lokalpolitikere eller innbyggere.
- Matematikk: Innsamling og analyse av data (f.eks. energiforbruk, transportvaner).
- Norsk: Skrivning av fagtekst og planlegging av presentasjon.

Uke 3: Produksjon og presentasjon

- Elevene lager en rapport og presenterer forslag til bærekraftige tiltak.
- Muntlig fremføring for medelever, lærere og eventuelt eksterne gjester.
- Vurdering og refleksjon.

Vurdering

- **Underveisvurdering:** Veiledning og tilbakemelding i fagene.
- **Sluttvurdering:** Tverrfaglig vurdering av rapport, presentasjon og refleksjon.
- Søkelys på kompetansemål, samarbeid, kreativitet og kritisk tenkning.

Ekstra muligheter

- Samarbeid med lokale aktører (kommune, bedrifter og organisasjoner).
- Bruk av digitale verktøy som Padlet, Canva, Excel, eller GIS-verktøy.
- Kan tilpasses ulike utdanningsprogram (studieforberedende eller yrkesfag).

Eksempel 2 Bygg og anleggsteknikk - Bygg en bærekraftig uteplass

(kan tilpasses andre program som elektro, TIP, naturbruk m.fl.)

Mål for prosjektet

Elevene skal planlegge og bygge en enkel, bærekraftig uteplass (f.eks. benk, pergola, sykkelstativ eller plantekasse) på skolens område eller i samarbeid med en lokal aktør. Prosjektet kombinerer programfag, naturfag, matematikk og norsk.

Faglig integrering

Fag	Kompetansemål (eksempler)
Programfag	Planlegge og gjennomføre et praktisk arbeid i tråd med HMS og faglige standarder.
Naturfag	Gjøre rede for materialvalg og miljøpåvirkning ved bygging.
Matematikk	Utføre beregninger av areal, volum og materialforbruk.

Fag	Kompetansemål (eksempler)
Norsk	Dokumentere og presentere prosjektet skriftlig og muntlig.

Organisering og gjennomføring (2–3 uker)

Uke 1: Planlegging

- Introduksjon til bærekraft og prosjektets mål.
- Elevene jobber i grupper og velger hva de vil bygge.
- De lager en enkel prosjektplan med skisser, materialvalg og beregninger.
- Naturfag: Diskusjon om miljøvennlige materialer og avfallshåndtering.

Uke 2: Gjennomføring

- Praktisk arbeid: Elevene bygger uteplassen.
- Søkelys på samarbeid, sikkerhet og kvalitet.
- Lærerne veileder og dokumenterer prosessen.

Uke 3: Dokumentasjon og presentasjon

- Norsk: Elevene skriver en rapport med bilder, refleksjon og faglig innhold.
- Muntlig presentasjon for klassen eller eksterne samarbeidspartnere.
- Vurdering og tilbakemelding.

Vurdering

- **Programfag:** Praktisk utførelse, HMS, samarbeid.
- **Naturfag:** Refleksjon rundt materialvalg og miljøpåvirkning.
- **Matematikk:** Korrekte beregninger og bruk av måleverktøy.
- **Norsk:** Strukturert og faglig dokumentasjon og presentasjon.

Ekstra muligheter

- Samarbeid med kommunen, vaktmester eller lokal bedrift.
- Bruk av digitale verktøy for tegning (f.eks. SketchUp).
- Kan kombineres med entreprenørskap og elevbedrift.

Eksempel 3 Helse og oppvekstfag Livsmestring og psykisk helse hos ungdom

Mål for prosjektet

Elevene skal utforske hva livsmestring og psykisk helse innebærer for ungdom, og utvikle tiltak eller informasjonsmateriell som kan bidra til bedre trivsel og helse i ungdomsmiljøet. Prosjektet kombinerer programfag, naturfag, samfunnsfag og norsk.

Faglig integrering

Fag	Kompetansemål (eksempler)
Programfag (Helse og oppvekst)	Drøfte faktorer som påvirker fysisk og psykisk helse, og foreslå helsefremmende tiltak.
Naturfag	Forklare hvordan hormoner og nervesystemet påvirker kropp og sinn.
Samfunnsfag	Utforske hvordan sosiale forhold og livssituasjon påvirker helse og livskvalitet.
Norsk	Skrive og presentere informasjonsmateriell tilpasset målgruppen.

Organisering og gjennomføring (2–3 uker)

Uke 1: Utforskning og innsikt

- Introduksjon til begrepet livsmestring og psykisk helse.
- Gruppearbeid: Hva er utfordringer ungdom møter i dag?
- Samfunnsfag: Sosiale medier, press og identitet.
- Naturfag: Biologiske faktorer som påvirker psykisk helse.

Uke 2: Utvikling av tiltak

- Elevene velger målgruppe (f.eks. 13–16 år) og utvikler et tiltak:
 - Informasjonskampanje
 - Brosjyre eller video
 - Workshop eller samtalegruppe
- Programfag: Søkelys på helsefremmende arbeid og kommunikasjon.

- Norsk: Skriving og bearbeiding av tekst og budskap.

Uke 3: Presentasjon og refleksjon

- Elevene presenterer tiltaket for klassen eller inviterte gjester.
- Refleksjon over hva de har lært og hvordan tiltaket kan brukes.
- Vurdering og tilbakemelding.

Vurdering

- **Programfag:** Faglig innhold, relevans og etisk refleksjon.
- **Naturfag:** Biologisk forståelse og faglig presisjon.
- **Samfunnsfag:** Samfunnsperspektiv og kritisk tenkning.
- **Norsk:** Språklig kvalitet og tilpasning til målgruppe.
- **Matematikk,** se konkretisering under

Ekstra muligheter

- Samarbeid med helsesykepleier, psykisk helsevern eller ungdomsklubb.
- Bruk av digitale verktøy som Canva, PowerPoint eller video.
- Kan kobles til tverrfaglige temaer som **folkehelse og livsmestring**.

Eksempler på matematikk i prosjektet

1. Statistikk og datainnsamling

- Elevene kan lage og gjennomføre en spørreundersøkelse blant medelever om temaer som:
 - Søvnvaner
 - Skjermtid
 - Opplevelse av stress
 - Fysisk aktivitet
- Deretter kan de:
 - **Bearbeide data:** Lage tabeller og diagrammer (søylediagram, sektordiagram).
 - **Regne ut gjennomsnitt, median og variasjon.**
 - **Tolke resultatene** og bruke dem som grunnlag for tiltak.

2. Vurdering av helsefremmende tiltak

- Regne på **kostnader** ved å gjennomføre et tiltak (f.eks. lage en informasjonskampanje eller arrangere en aktivitetsdag).
- Sammenligne ulike alternativer og lage **budsjetter**.

3. Tidsbruk og planlegging

- Lage **tidsplaner** og regne på hvor mye tid som brukes på ulike aktiviteter i løpet av en uke.
- Bruke **prosentregning** for å vise fordeling av tid (f.eks. søvn, skole og fritid).

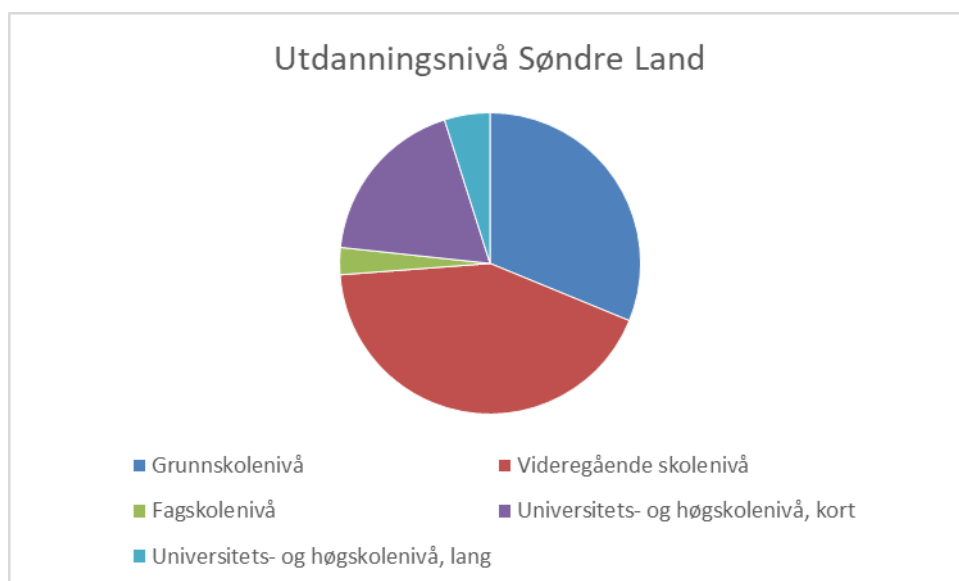
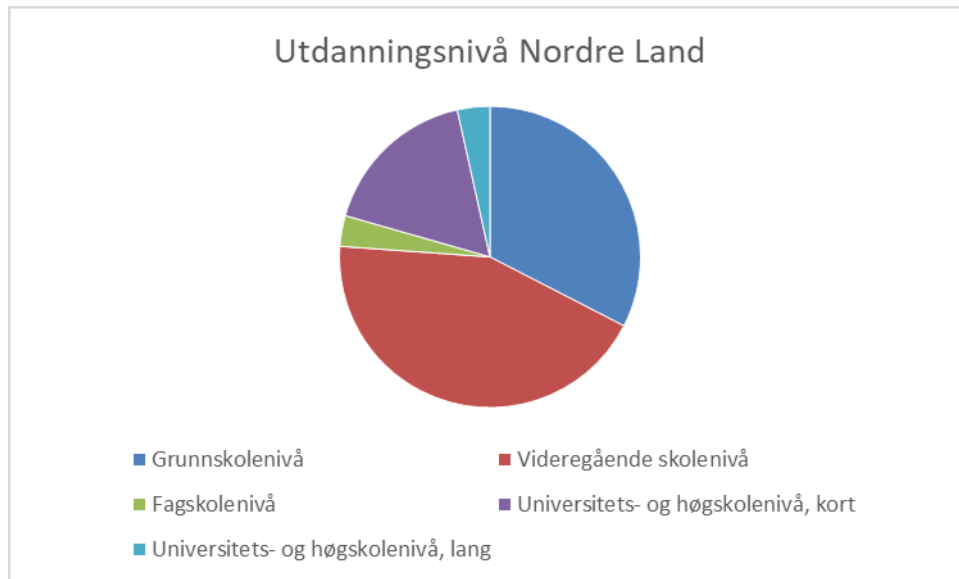
4. Vurdering av helserisiko

- Bruke **BMI-beregning** (med kritisk refleksjon rundt bruken).

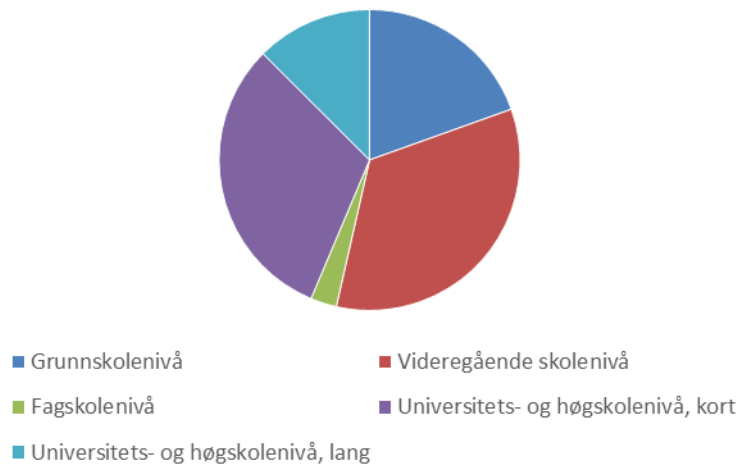
- Regne på **kaloriinntak og energiforbruk** i forbindelse med fysisk aktivitet (kan kobles til naturfag).

Vedlegg 3 statistikk

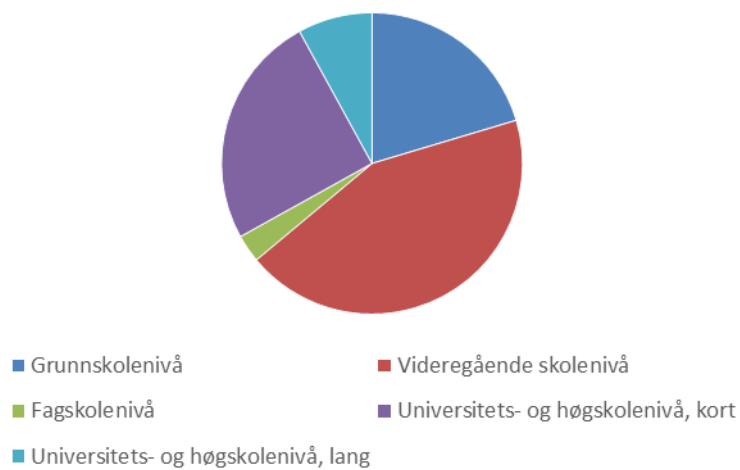
Utdanningsnivå kilde SSB tabell 09429: Personer 16 år og over

Utdanningsnivå Lillehammer

Utdanningsnivå Tynset

Andel uføre i befolkningen

34 Innlandet

	Antall mottakere av uføretrygd			Endring fra i fjor
	Juni 2023	Juni 2024	Juni 2025	Prosentpoeng
34 Innlandet i alt	14,2	14,3	14,5	0,1
3401 Kongsvinger	17,0	16,9	17,0	0,1
3403 Hamar	11,4	11,5	11,3	-0,2
3405 Lillehammer	9,9	9,9	9,9	-0,0
3407 Gjøvik	13,7	13,9	14,1	0,2
3411 Ringsaker	13,4	13,6	13,9	0,3
3412 Løten	16,5	16,6	16,3	-0,3
3413 Stange	13,4	13,7	13,7	0,1
3414 Nord-Odal	19,2	19,8	19,9	0,1
3415 Sør-Odal	15,7	16,3	16,1	-0,2
3416 Eidskog	20,6	20,6	21,1	0,5
3417 Grue	19,4	19,9	20,7	0,8
3418 Åsnes	21,3	21,4	22,6	1,2
3419 Våler (Innlandet)	21,3	21,0	21,4	0,3
3420 Elverum	13,4	13,6	13,9	0,3
3421 Trysil	14,3	14,1	13,9	-0,2
3422 Åmot	14,6	15,2	15,4	0,2
3423 Stor-Elvdal	20,3	21,4	22,1	0,7
3424 Rendalen	17,5	18,1	18,2	0,1
3425 Engerdal	11,9	12,8	12,8	0,1
3426 Tolga	7,1	7,5	7,8	0,3
3427 Tynset	9,1	8,9	8,6	-0,2
3428 Alvdal	9,7	10,2	10,6	0,4
3429 Folldal	12,3	13,2	13,5	0,4
3430 Os	10,9	10,0	10,2	0,1
3431 Dovre	13,3	13,5	12,6	-0,9
3432 Lesja	10,3	9,7	8,8	-0,8
3433 Skjåk	14,7	14,7	14,8	0,1
3434 Lom	12,8	12,1	12,0	-0,1
3435 Vågå	12,9	13,3	13,0	-0,3
3436 Nord-Fron	14,1	15,0	14,8	-0,3
3437 Sel	14,9	14,5	14,7	0,2
3438 Sør-Fron	13,0	13,4	13,5	0,2
3439 Ringebu	14,3	14,3	14,2	-0,1
3440 Øyer	11,9	12,6	12,5	-0,1
3441 Gausdal	12,2	12,3	12,4	0,1
3442 Østre Toten	15,2	15,5	16,0	0,5
3443 Vestre Toten	16,2	16,1	16,1	-0,0
3446 Gran	15,9	16,0	16,3	0,4
3447 Søndre Land	21,6	22,0	22,7	0,7
3448 Nordre Land	20,6	20,8	21,0	0,2
3449 Sør-Aurdal	17,7	17,8	17,4	-0,4
3450 Etnedal	15,4	14,9	17,4	2,5
3451 Nord-Aurdal	12,4	12,7	13,1	0,5
3452 Vestre Slidre	13,8	13,4	13,7	0,4
3453 Øystre Slidre	9,8	10,8	10,8	0,1
3454 Vang	10,6	10,2	10,1	-0,1

Sysselsatte pr næring etter bosted

Tabellene under viser fra folk jobber med i ulike kommuner og landet som helhet. Det gjøres oppmerksom på at ikke alle som bor i en kommune jobber i bostedskommunen.

Nordre Land

Næring hovedgrupper	2024	% andel
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	214	7,03
05-09 Bergverksdrift og utvinning	8	0,26
10-33 Industri	313	10,28
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	61	2,00
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	406	13,34
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	343	11,27
49-53 Transport og lagring	130	4,27
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	62	2,04
58-63 Informasjon og kommunikasjon	21	0,69
64-66 Finansiering og forsikring	27	0,89
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	127	4,17
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	119	3,91
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	156	5,12
85 Undervisning	222	7,29
86-88 Helse- og sosialtjenester	722	23,72
90-99 Personlig tjenesteyting	87	2,86
00 Uoppgitt	26	0,85
totalt		

Søndre Land

Næring hovedgrupper	2024	% andel
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	126	5,01
05-09 Bergverksdrift og utvinning	13	0,52
10-33 Industri	320	12,73
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	50	1,99
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	251	9,99
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	292	11,62
49-53 Transport og lagring	141	5,61
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	34	1,35
58-63 Informasjon og kommunikasjon	23	0,92
64-66 Finansiering og forsikring	18	0,72
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	91	3,62
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	94	3,74
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	136	5,41
85 Undervisning	189	7,52
86-88 Helse- og sosialtjenester	626	24,91
90-99 Personlig tjenesteyting	76	3,02
00 Uoppgitt	33	1,31

Etnedal

	2024	% andel
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	73	12,13
05-09 Bergverksdrift og utvinning	0	0,00
10-33 Industri	13	2,16
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	18	2,99
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	81	13,46
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	95	15,78
49-53 Transport og lagring	31	5,15
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	11	1,83
58-63 Informasjon og kommunikasjon	6	1,00
64-66 Finansiering og forsikring	5	0,83
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	20	3,32
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	21	3,49
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	42	6,98
85 Undervisning	42	6,98
86-88 Helse- og sosialtjenester	126	20,93
90-99 Personlig tjenesteyting	11	1,83
00 Uoppgitt	7	1,16

Hele Landet

Næring hovedgrupper	2024	% andel
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	65331	2,28
05-09 Bergverksdrift og utvinning	66266	2,31
10-33 Industri	217341	7,59
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	37217	1,30
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	237440	8,29
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	354439	12,38
49-53 Transport og lagring	136738	4,78
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	104343	3,64
58-63 Informasjon og kommunikasjon	116916	4,08
64-66 Finansiering og forsikring	53615	1,87
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	195309	6,82
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	128929	4,50
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	179804	6,28
85 Undervisning	234470	8,19
86-88 Helse- og sosialtjenester	594495	20,76
90-99 Personlig tjenesteyting	121683	4,25
00 Uoppgitt	18982	0,66

Kilde SSB tabell 13470

Vedlegg 4 Vedtatt høringsinnspill fra Gjøvik IPR

Høringsuttalelse fra Gjøvikregionen IPR

Høring om fireårig tilbudsstruktur (2026/27–2030/31)

Innledning

Gjøvikregionen (Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Søndre Land og Nordre Land) svarer med dette på høring om fireårig tilbudsstruktur.

Det er av stor betydning med en robust og fremtidsrettet videregående opplæring som gir elever forutsigbarhet, som svarer på samfunnets og næringslivets behov, og som sikrer gode og likeverdige utdanningsmuligheter for ungdom i hele regionen.

Gjøvikregionen har landets største industriklynge på Raufoss, sterke teknologimiljøer rundt NTNU Gjøvik og et stort behov for helse- og omsorgskompetanse. Dette krever både studieforberedende og yrkesfaglige tilbud som speiler dokumenterte kompetansebehov – for ungdom og for voksne.

Gjøvikregionen har også Karriere Innlandets klart største avdeling med over 750 «veisøkere» - eller deltakere i utdanningsløp og yrkesorientering. Fagskolen Innlandet, med base på Gjøvik, speiler ønsker og behov hos både utdanningssøkende og arbeidslivet, med et sterkt voksende antall studenter og særlig stor vekst innen modulbasert utdanning i kombinasjon med arbeid.

Etter opptaket for skoleåret 25/26 ser vi at kapasiteten ved de gjenværende skolene i Gjøvikregionen er under press og oppfyltingsgraden er svært høy. Dette har medført at flere elever fra regionen ikke har fått sitt førstevalg og flere har også fått tilbud om skoleplass utenfor egen region.

Samtidig ser vi en økende etterspørsel etter yrkesfaglig kompetanse i takt med utviklingen i næringslivet, særlig innen industri, teknologi, helse og grønn omstilling.

Et sentralt mål er at flest mulig gjennomfører videregående opplæring, og utvikler innhold i skoletilbudet i samarbeid med kompetansemiljøene. Regionen gjentar derfor invitasjonen til Innlandet fylkeskommune om å samarbeide tettere om tiltak som kan bidra til økt gjennomføring, herunder videre utvikling av våre regionale læringsarenaer som Læringsfabrikken, realisering av Ung Invest og bruke nye modeller som Lands-modellen i opplæringsløpet i samspill med næringslivet.

Gjøvikregionen tar til etterretning at det er vedtatt en 4-årig rullering av tilbudsstrukturen. Vi registrerer samtidig at fylkesordføreren har åpnet for å revurdere tilbudet bl.a. innen studiespesialisering i andre deler av fylket. En slik tilnærming, basert på erfaringene og virkningene av de gjennomførte endringene, vil være formålstjenlig også i Gjøvikregionen.

På bakgrunn av at det nettopp er gjennomført en betydelig strukturendring og det foreløpig ikke er andre erfaringer av denne enn ett opptak, mener vi at det må foretas en «midtveis-evaluering» slik at en har en gjennomgang av tilbudsstrukturen i 2028. Dette vil gi mulighet for justeringer og nødvendige tilpasninger i de tilfellene der en ser at dette er hensiktsmessig. I Gjøvikregionen har nedleggelse av Dokka vgs også utløst behov for investeringer og endringer på de andre skolene, og det er naturlig at en ser disse i sammenheng med en evaluering av tilbudsstrukturen i 2028.

Vurdering av forholdet mellom studieforberedende og yrkesfag

Samlet vurdering

Fordelingen mellom studiespesialiserende og yrkesfag bør utvikles slik at studiespesialisering beholdes i bredden, men med riktig dimensjonering, samtidig som yrkesfag styrkes i volum, kvalitet og attraktivitet. Dette vil gi robuste fagmiljøer, bidra til bedre samsvar mellom opplæring og arbeidslivets behov og sikre rekruttering både til høyere utdanning og til arbeidslivet i regionen.

Det er viktig å sikre videreføring av studiespesialisering, teknologi- og industrifag, elektro, helse- og oppvekstfag, bygg- og anlegg samt service- og samferdselsfag ved de gjenværende skolene i Gjøvikregionen. Behovet for slik styrking er knyttet til viktige trekk for Gjøvikregionen:

Arbeidslivets behov

- Industrien i Gjøvikregionen har et betydelig behov for fagarbeidere innen teknologi, automasjon, elektro og logistikk.
- Kommunene står overfor store utfordringer med å rekruttere nok fagpersoner innen helse og omsorg.
- NAVs og NHOs kompetansebarometer viser at mangel på fagarbeidere er den største utfordringen fram mot 2030.

Behov for å styrke yrkesfag

- Yrkesfag må styrkes både i volum og attraktivitet. Det gjelder særlig innen teknologi/industri, elektro/ekom og helse- og oppvekstfag, hvor vi oppfatter at rekrutteringsbehovene er størst.
- Vi anbefaler at Gjøvikregionen prioriteres for etablering og dimensjonering av slike tilbud, gitt klyngestrukturen på Raufoss, teknologimiljøet i Gjøvik og kommunenes bemanningsbehov.

Videreføring av studiespesialisering

- Samtidig som yrkesfag styrkes, er det avgjørende å videreføre studiespesialisering og de breddeprogrammene som allerede finnes i regionen.
- Studiespesialiserende tilbud ved Gjøvik vgs (inkludert KDA, medier og kommunikasjon, MDD, IB og studiespesialisering) gir ungdommen valgmuligheter lokalt og gjør regionen mer attraktiv som utdanningssted.

Konkurranse om lærlinger innen helse

- Nærheten til Sykehuset Innlandet på Gjøvik, og etter hvert det nye sykehuset på Moelv, kan bidra til økt konkurranse om lærlinger innen helsefag.
- Dette må hensyntas ved framtidig dimensjonering, slik at kommunenes behov for helsefagarbeidere ikke blir underdekket.

Erfaringer fra andre regioner

- Erfaringene fra andre deler av fylket viser at studiespesialiserende program med lav søkning kan bli sårbare og lite bærekraftige. Dette understreker viktigheten av å prioritere gode fagmiljøer og fleksible opplæringsmodeller som også tiltrekker seg tilstrekkelig med søkere.

Tiltak for å sikre bredden i studieforberedende opplæring

For å sikre bredden i studieforberedende opplæring i Gjøvikregionen mener vi at følgende tiltak kan bidra til å sikre bredden i studieforberedende opplæring:

Utvikling av Gjøvik vgs som et regionalt tyngdepunkt

Gjøvik vgs bør defineres som et regionalt hovedsenter for studiespesialiserende utdanningsprogram. Dette må innebære en forpliktelse fra fylkeskommunen til å opprettholde og dimensjonere breddetilbudene (KDA, Medier og kommunikasjon, MDD, IB og studiespesialisering) i hele fireårsperioden.

Realistisk dimensjonering

Tilbudene må utvikles og dimensjoneres slik at man unngår små og sårbare fagmiljø. Fylkeskommunen bør finne innovative nye løsninger for å kunne tilby fag slik at kompetansebehovet kan ivaretas. Samhandling mellom skolesteder og digitale løsninger kan utvikles.

Partnerskap med fag- og forskningsmiljøer

Bredden kan styrkes gjennom systematisk samarbeid med NTNU Gjøvik, Fagskolen Innlandet og næringslivet, f.eks.:

- realfagsprofil på studiespesialisering i samarbeid med NTNU og teknologibedriftene,
- fordypning i kreative fag (KDA, MDD, medier) koblet til lokale kultur- og medieaktører.

Rekrutteringstiltak

Gjøvikregionen anbefaler fylkeskommunen å utvikle målrettede rekrutteringstiltak for studiespesialiserende fag med lav søkning, f.eks. MDD eller IB. Dette kan gjøres gjennom fagdager for ungdomsskoler, bruk av rollemodeller, og tett samarbeid med idretts-, kultur- og teknologimiljøene for å vise bredden og relevansen i tilbudene.

Vi imøteser også samarbeid med fylkeskommunen om utvikling av arbeidet med rekruttering til ulike studier på videregående. Både Gjøvikregionen, regionale aktører/klynger og andre regioner i Innlandet har tidligere arbeid med rekruttering til fagområder og studier - også mot elever som skal søke videregående..

Fleksibilitet og kombinasjonsløp

For å gjøre studieforbereidende mer attraktivt bør fylkeskommunen åpne for kombinasjonsløp, som f.eks. studiespesialisering med fordypning i teknologi (koblet til Raufoss og NTNU) eller fordypning mot andre områder. Dette kan bidra til å trekke flere elever inn i studiespesialiserende program samtidig som man beholder bredden.

Eventuelle tilpasninger i tilbudene

Gjøvikregionen mener tilbudene i høringsdokumentet i hovedsak treffer godt, men at enkelte justeringer og nye etableringer kan anbefales for å møte framtidige kompetansebehov.

Nye tilbud i Gjøvikregionen:

Vg2 Drone

Gjøvikregionen har tidligere anbefalt fylkeskommunen etablering av et slik tilbud i regionen, da vi mener forholdene ligger best til rette for å lykkes med et slik tilbud her. Dette vil gi elevene framtidsrettet kompetanse med stor relevans for industri, energi, beredskap og kommunal sektor.

Gjøvikregionen har tunge industrielle og teknologiske miljøer, og Nammo har de siste årene satset strategisk på droneteknologi og ubemannede systemer. Etablering av Vg2 Drone i vår region vil derfor kunne styrke rekrutteringsgrunnlaget og legge til rette for et tettere samarbeid mellom skole, fagskole, NTNU Gjøvik og Nammo.

Det finnes også en viktig mulighet for regionalt samarbeid med Ringerike, hvor Buskerud fylke har etablert et sterkt drone-miljø. Samarbeid på tvers av fylkesgrenser vil kunne gi elever og lærlinger tilgang til større fagmiljøer og et bredere spekter av praksisplasser og testarenaer.

Erfaringene fra andre fylker, bl.a. Nordland (Andøya), Buskerud (Hønefoss) og Oslo (Bjørnholt), viser at dette fagområdet raskt kan bygges opp i tett kobling til næringsliv og etablert kompetansemiljø, hvor Gjøvikregionen allerede har etablert kompetanse på internasjonalt nivå.

YSK (dobbelkompetanse – fagbrev + studiekompetanse)

Vi mener at dagens YSK-modell kan utvides til å inkludere EI-energi og ekom, som et svar på det store rekrutteringsbehovet innen elektro og automatisering. Dette vil både styrke fagmiljøene i regionen og sikre tilgangen på nøkkelkompetanse som industrien, kommunene og energisektoren etterspør.

Yrkesfag + idrett

Fra Gjøvikregionens side er det klart ønskelig med et tilbud om yrkesfag med idrett. Kombinerte løp som gjør det mulig å satse på idrett parallelt med yrkesfag har hatt god effekt i bl.a. Vestland og Akershus. Gjøvikregionen har sterke idrettsmiljøer, og et slikt tilbud kan bidra til økt attraktivitet for yrkesfag, styrket gjennomføring og redusert frafall.

Alle de tre videregående skolene i Gjøvikregionen har forutsetninger og fasiliteter for å kunne tilby et slikt tilbud. Det er bestilt en politisk sak i fylkeskommune om dette, og vi er derfor litt undrende til at fylkeskommunen denne høringen stiller spørsmål om dette vil være et ønsket tilbud. Spørsmål om lokalisering av et slik tilbud er naturlig å drøfte som del av den varslede saken.

Helsefag med fordyping i velferdsteknologi

Med bakgrunn i rekrutteringsutfordringene innen helse og omsorg anbefaler vi å etablere en tydelig profil innen helsefag med velferdsteknologi, og søke samarbeid med NTNU Gjøvik og Fagskolen Innlandet. Dette gir ungdom og voksne kompetanse som er relevant for framtidens omsorgstjenester, og kan bidra til en bredere søkning til helsefag der en også favner om elever med interesser utover helse- og omsorgsfagene.

Kombinasjonsklasser for ungdommer med kort botid

Gjøvikregionen anbefaler at Gjøvik videregående skole får tildelt tilbud med kombinasjonsklasser for å ivareta ungdommer med kort botid i Norge. Dette tilbudet finnes i vår region i dag kun ved Raufoss videregående med 39 plasser. Dette er lavere enn i de andre regionene og står ikke i forhold til antall bosatte i vår region.

Styring av programområder knyttet til matproduksjon og matsikkerhet

Gjøvikregionen IPR vil understreke viktigheten av at tilbudsstrukturen ved Valle videregående skole og Raufoss videregående skole styrkes med programområder knyttet til matproduksjon og matsikkerhet, med tanke på etableringen av et fremtidig Matkultursenteret i Innlandet, i tillegg til fylkeskommunens etablering av et knutepunkt for mat og reiseliv på Nord-Gudbrandsdal vgs. Dette vil:

- Understøtte Innlandet fylkeskommunes satsing på etableringen av et Matkultursenter i Innlandet.
- Bidra til å dekke næringslivets behov for kompetanse innen primærproduksjon, foredling, forskning og innovasjon i den betydelige matsektoren i Gjøvikregionen.
- Styrke rekrutteringen til landbruk og matfag i en region der volum og produksjonskapasitet er avgjørende for matsikkerhet.
- Gi ungdom i regionen tilgang til framtidsrettede utdanningstilbud som er tett koblet til de store samfunnsutfordringene innen matproduksjon, bærekraft og selvforsyning.

Videreføring/forsterking av eksisterende tilbud

Gjøvikregionen ber om at Vg1 Teknologi og industrifag og Vg2 Industriteknologi ved Raufoss videregående skole, skolested Dokka videreføres i hele utlysningsperioden på fire år. Dette er viktig både fordi det er stor søkning og for å sikre forutsigbarhet og trygghet for bransjen både lokalt og regionalt, i en periode med stor vekst i industrien

Automatisering og Informasjonsteknologi bør styrkes ved Gjøvik og Raufoss, i tråd med industribehov.

Dimensjoneringen av studieforberedende program med svært lav søkning kan vurderes, slik at en samler ressursene og unngår små og lite bærekraftige fagmiljø.

Hvordan kan fylkeskommunen styrke samarbeidet?

Gjøvikregionen mener fylkeskommunen kan ta en mer aktiv rolle i samskaping gjennom å bygge på de regionale initiativene som allerede finnes. Vi anbefaler særlig følgende tiltak:

Integrere Læringsfabrikken som regional opplæringsarena

Læringsfabrikken på Raufoss er et etablert samarbeid mellom næringsliv, fagskole, høyere utdanning og videregående opplæring. Fylkeskommunen bør forplikte seg til å bruke denne som en fast del av opplæringstilbudet, både for yrkesfaglige program og som praksisnær arena for studieforberedende fag.

Utvikling av et senter for industrifag i Gjøvik/Raufoss

På basis av Læringsfabrikken bør fylkeskommunen gå aktivt inn i arbeidet med å utvikle et senter for industrifag, med tett kobling til industriklyngen, utvalgte bedrifter og NTNU. Dette vil styrke rekrutteringen til teknologi- og industrifag og gjøre regionen til en motor for kompetanseutvikling i hele Innlandet.

Oppskalere Karriere Innlandet – Gjøvik

Karriere Innlandet er et viktig verktøy for både ungdom og voksne i overganger mellom utdanning og arbeid. Gjøvik bør utvikles som en regional hub som kan gi styrket karriereveiledning, særlig innenfor helse, teknologi og merkantile fag.

Innarbeide initiativet Land Læringsverksted

Land Læringsverksted kan utvikles til en viktig arena for desentralisert opplæring, spesielt i lys av nedleggelsen av Dokka vgs. Vi anbefaler at fylkeskommunen, under forutsetning av godkjenning fra departementet, tar i bruk Land modellen i fleksible og modulbaserte opplæringstilbud i samarbeid med lokale bedrifter og kommunal sektor. I tråd med tidligere vedtak mener Gjøvikregionen at et slik initiativ skal sees i sammenheng med utvikling av yrkesfag-tilbudet i regionen og spesielt Raufoss vgs, Læringsfabrikken og satsingen på Ung Invest.

Lærlingeordningen som en rekrutteringskanal

Innlandet sender årlig rundt 100 lærlinger ut av landet for å ta deler av læretida i et EU-land. Selv tar vi ikke imot noen utenfra. I Innlandet har vi langt flere lærlingeplasser enn i Oslo, enda Oslo har mange flere ungdommer. Vi må i større grad ta i bruk en god lærlingeordning i Innlandet som en rekrutterings-kanal. Innlandet fylkes ordning «ReisUt» må utvikles til også å gjelde «ReisInn» (eller implementeres i T10)

Viktige tilbud for voksne

Prioriter modulbasert opplæring og fagbrev innen helsearbeider, elektro, logistikk og industrifag. Organiseres som NAV-bedriftsskolemodell og kombineres med «ReisInn»-lærlingeordning.

Alternative opplæringsmodeller

For ungdom

Fylkeskommunedirektøren foreslår å videreføre 1+3 (1 år skole og 3 år i bedrift) og avvikle 0+4 (alle år i bedrift). Med store vekst i søkningen til yrkesfag, men også stort frafall og stort utenforskap, synes det noe tidlig å avvikle et nytt tilbud etter bare ett års utlysning.

Tida er heller inne for å utvikle yrkesfagutdanningen også i det videregående utdanningsløpet. Men det bør skje ved å peke ut noen læringsarenaer som får et ansvar for å gå opp nye veier.

I Gjøvikregionen er vi klare for å bidra med blant annet Læringsfabrikken, Isiflo jobb- og rekrutteringssenter, Land-modellen, Senter for Industrifag, Sølve AS og Ung Invest for å teste ut både nye moduler og nye arenaer for både moduler, lærlingeløp i samarbeid med bedrifter og å få flere inn i praksisbrev-ordningen. Det krever nye læringsmiljøer hvor næringslivet og særlig de mindre bedriftene kan bidra med sin kompetanse uten at bedriften skal være arena fem dager i uka hele året i to eller fire år.

For voksne

Med mange nye voksne på vei inn (igjen) med nye rettigheter til å fullføre utdanning i videregående skole, med rett til lærlingeplass og den nye praksiskandidat-ordningen, vil det

kreve økt kapasitet i Karriere Innlandet avdeling Gjøvik for å klarere et stort antall nye utdanningssøkende til riktig utdanningsvalg samt å få tak i nye læreplasser og nye praksiskandidat-plasser.

Også her vil det bli stort behov for nye læringsarenaer som Læringsfabrikken, med et langt mer praksis-orientert læringsmiljø og hvor opplæringen i større grad skal skje på ettermiddag/kveld eller tilpasset turnus.

Læringsfabrikk – en del av framtidens tilbudsstruktur

Norges eneste Læringsfabrikk er lokalisert i de opprinnelige lokalene til Raufoss vgs – i Bygning 5 i Raufoss Industripark. Med både Raufoss vgs. og Fagskolen Innlandet som aktive brukere og deltakere. Læringsfabrikk er simulator og en læringsarena spesielt egnet for erfaringsbasert læring. I mange bransjer og for mange yrker. Andre eksempler er ambulansesimulatoren ved Raufoss vgs. og CyberRange ved NTNU Gjøvik.

Per i dag er ikke Læringsfabrikken en del av tilbudsstrukturen. Gjøvikregionen oppfordrer Innlandet fylke til å ta posisjonen som Læringsfabrikk-fylket og utvikle nye læringsarenaer i tråd med at stadig flere velger yrkesfag og at det er behov for en mer systematisk innsats i utvikling av pedagogisk metode for yrkesfag, erfaringsbasert læring og for voksnes læring.

Læringsfabrikker er også et læringsmiljø for lærere, instruktører og kursholdere. I tillegg kan de også brukes av bedrifter og offentlige aktører til trening og utvikling. Blant annet til beredskapsøvelser.

Industrifag tilbys nå ved færre skolesteder i Innlandet enn landbruk, som har tradisjon for internat. Det er på tide å tenke nytt rundt internat og botilbud for flere fag/bransjer hvor et tilbud er til nytte både for elever, lærere og instruktører. Her kan elevene få intensive, fagspesifikke moduler og ellers ta allmennfag på et annet studiested og da bo hjemme. For lærere og instruktører er det også viktig å ha et toppindustriesenter der de kan få opplæring, trening og tilbud om videreutdanning og spesialisering. Den teknologiske utviklingen går raskt og robotiseringen i ulike bransjer gjør at enkelt-bedrifter ikke kan dekke bredden i utviklingen og opplæringen alene.

Øvrige innspill

Sikre hybelboere og styrke skoleskyss

For mange elever, spesielt fra Nordre og Søndre Land har reisevei og bosituasjon endret seg vesentlig, og dette vil være en viktig faktor for å kunne fullføre videregående. Erfaringene fra opptak og skolestart i år viser at det må jobbes videre med en helhetlig ordning for å sikre gode boforhold for hybelboere, samt en styrket skoleskyssordning kommunene til skolesteder i regionen og i tilgrensende regioner. Dette vil bidra til økt gjennomføring og redusere sosiale forskjeller.

Oppfølgingstjenesten må styrkes, og det er særlig viktig at elever med særskilte behov ivaretas på en trygg måte for elever og foresatte.

Forlenge skolested Dokka i hele fireårsperioden

Selv om det er vedtatt å legge ned Dokka vgs, anbefaler Gjøvikregionen at skolestedet opprettholdes i hele fireårsperioden 2026–2030. Skolen kan i tillegg til videreføring av skoletilbud som er av særskilt betydning for industribedrifter i regionen, og tilbud som vil styrke det fylkeskommunale læringstilbudet for voksne.

Det er naturlig å utvikle slik aktivitet i samarbeid med etablerte aktører og tilbud i regionen. Dette vil dempe de negative konsekvensene av nedleggelsen og sikre utdanningsmuligheter i nordre del av regionen. Bioøkonomilinja må være en del av studietilbudet neste fireårsperiode. Den bør derfor gjenopprettes nå.

Midtveisrevisjon i 2028

For å sikre at tilbudsstrukturen tilpasses faktiske søkertall, næringslivets behov og samfunnsutviklingen, bør fylkeskommunen legge inn en midtveisrevisjon i 2028. En slik revisjon vil gjøre det mulig å justere dimensjoneringen, opprette nye tilbud eller avvikle tilbud som ikke lenger har relevans.

Fra: Karin Wiik[karin.wiik@nordre-land.kommune.no]
Sendt: 12.09.2025 15:27:33
Til: Post Innlandetfylke[post@innlandetfylke.no]
Kopi: Tom Rune Bratlien[tom.r.bratlien@nordre-land.kommune.no];
Tittel: «Høring tilbudsstruktur videregående opplæring Innlandet 2026–2030»

Denne eposten er sendt fra en person utenfor organisasjonen. Ikke klikk på lenker eller åpne vedlegg før du er sikker på hvem avsender er og at innholdet er trygt.

Nordre Land kommune viser til Høringsnotat om Tilbudsstrukturen for videregående opplæring i Innlandet - skoleårene 2026/27-2030/31.

Kommunestyret i Nordre Land kommune behandlet høringsinnspill i sak 75/25 torsdag 4. september 2025, og følgende vedtak ble fattet enstemmig:
"Kommunestyret vedtar vedlagte innspille til svar på høring om fireårige tilbudsstrukturen fra Innlandet fylkeskommune, inkludert de endringene som er fremmet av Ola Tore Dokken (SP) og Stian Olstad (AP), samt presiseringen fra Gunn Marit Øistad (SP)."

Vedtatt høringsinnspill følger vedlagt

Mvh

Karin Wiik

Skolesjef Nordre Land kommune

Telefon: (+47) 91676125

